

12.1.2015

B8-0028/2015

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 123 artiklan 2 kohdan mukaisesti

Egyptin tilanteesta
(2014/3017(RSP))

Javier Couso Permuy, Paloma López Bermejo, Malin Björk, Patrick Le Hyaric, Marina Albiol Guzmán, Ángela Vallina, Younous Omarjee, Lidia Senra Rodríguez, Marie-Christine Vergiat, Kateřina Konečná
GUE/NGL-ryhmän puolesta

**Euroopan parlamentin päätöslauselma Egyptin tilanteesta
(2014/3017(RSP))**

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Egyptistä ja erityisesti 16. helmikuuta 2012 antamansa päätöslauselman Egyptin viimeaikaisista tapahtumista¹, 15. maaliskuuta 2012 antamansa päätöslauselman ihmiskaupasta Siinailla, erityisesti Solomon W:n tapauksesta², 14. maaliskuuta 2013 antamansa päätöslauselman Egyptin tilanteesta³, 4. heinäkuuta 2013 antamansa päätöslauselman Egyptin kriisistä⁴, 12. syyskuuta 2013 antamansa päätöslauselman Egyptin tilanteesta⁵, 6. helmikuuta 2014 antamansa päätöslauselman Egyptin tilanteesta⁶ sekä 17. heinäkuuta 2014 antamansa päätöslauselman ilmaisun- ja kokoontumisvapaudesta Egyptissä⁷,
 - ottaa huomioon Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH) tiedottajan 21. syyskuuta 2014 antaman lausunnon Egyptin ulkoministeriön pommi-iskusta sekä 3. joulukuuta 2014 antaman lausunnon tuomioistuinpäätöksistä Egyptissä,
 - ottaa huomioon neuvoston päätelmät Egyptistä,
 - ottaa huomioon YK:n pääsihteerin Ban Ki-moonin tiedottajan lausunnot Egyptistä sekä kahdeksan YK-asiantuntijan lausunnon joukkokuolemantuomioista Egyptissä,
 - ottaa huomioon EU:n vaaliasiantuntijoiden valtuuskunnan (EEM) 9. tammikuuta 2014 päivätyn sisäisen raportin Egyptissä tammikuussa 2014 pidetystä perustuslakia koskeneesta kansanäänestyksestä sekä 29. toukokuuta 2014 annetun alustavan lausunnon lainmukaisista presidentinvaaleista tilanteessa, jossa perustuslain periaatteita ei noudateta,
 - ottaa huomioon EU:n ja Egyptin välisen vuonna 2001 tehdyn assosiaatiosopimuksen,
 - ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeusneuvoston 7. marraskuuta 2014 antamassa Egyptiä koskevassa yleisessä määräaikaisarvioinnissa esitetyt 300 suositusta,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 123 artiklan 2 kohdan,
- A. toteaa, että sotilasvallankaappauksen jälkeen Egypti on pannut täytäntöön autoritaarisia lakeja ilman parlamentaarista osallistumista ja että tällaisia lakeja on annettu muun muassa mielenosoitusten kieltämiseksi, sotilastuomioistuinten tuomiovallan

¹ EUVL C 249 E, 30.8.2013, s. 60.

² EUVL C 251, 31.8.2013, s. 106.

³ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0095.

⁴ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0333.

⁵ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0379.

⁶ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2014)0100.

⁷ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2014)0007.

laajentamiseksi, useiden tutkintavankeutta koskevien rajoitusten poistamiseksi sekä tiedotusvälineiden asevoimia koskevan, ilman ennakkolupaa tapahtuvan uutisoinnin rajoittamiseksi; toteaa, että turvallisuusjoukot surmasivat neljä mielenosoittajaa 9. tammikuuta 2014 hallituksen vastaisten mielenosoitusten aikana;

- B. ottaa huomioon, että egyptiläinen rikostuomioistuin antoi 2. joulukuuta 2014 alustavat kuolemantuomiot 188 syytetyille Gizan provinssissa; ottaa lisäksi huomioon, että ennen tätä tapausta Minyan provinssissa eräs tuomari oli antanut kuolemantuomion 1 212 henkilölle kahdessa oikeudenkäynnissä maalisi- ja huhtikuussa;
- C. toteaa, että maan sisällä toimivien ja kansainvälisten ihmisoikeusjärjestöjen mukaan pidätykset, liiallinen voimankäyttö, mielivaltainen vangitseminen ja tutkintavankeusaikojen jatkaminen ovat olleet Egyptissä lähes arkipäivää viime kuukausien aikana;
- D. ottaa huomioon, että Egyptin viranomaiset ovat määränneet satoja siviilejä sotilastuomioistuimiin presidentti al-Sisin lokakuussa 2014 antaman asetuksen mukaisesti; ottaa huomioon, että 820 siviiliä on joutunut syytettäväksi sotilastuomioistuimiin; ottaa huomioon, että siviilipuolen syyttäjät käyttävät tätä määräystä taannehtivasti ja määräävät siviilejä sotilastuomioistuimiin;
- E. ottaa huomioon, että vaaleilla valittua presidentti Mursia vastaan heinäkuussa 2013 suunnatun sotilasvallankaappauksen jälkeen Egyptin turvallisuusjoukot ovat toistuvasti turvautuneet liialliseen ja mielivaltaiseen voimankäyttöön mielenosoitusten hajottamiseksi siten, että ainakin 1 400 mielenosoittajaa on menettänyt henkensä; ottaa huomioon, että ainakin 817 ihmistä sai surmansa Rab'a al-Adawiyän istumamielenosoituksen väkivaltaisen hajottamisen yhteydessä; toteaa, että viime vuonna ei ketään poliisi- tai asevoimiin kuuluvaa ole saatettu vastuuseen tällaisista surmista tai muista mielenosoittajiin kohdistuneista vakavista pahoinpitelyistä; toteaa, että virallisten lukujen mukaan turvallisuusjoukot ovat pidättäneet ainakin 22 000 ihmistä, mutta arvioiden mukaan todellinen luku on 41 000; toteaa, että noin 29 000 ihmistä on saatettu pidättää epäiltynä yhteyksistä Muslimiveljeskuntaan;
- F. toteaa, että 19-vuotias Irlannin kansalainen Ibrahim Halawa on ollut pidätettynä egyptiläisessä vankilassa ilman oikeudenkäyntiä elokuusta 2013;
- G. toteaa, että Egyptin poliisi on pidättänyt satoja ihmisiä sen perusteella, että marraskuussa 2013 hyväksyttiin laki, jolla kriminalisoidaan kymmenen tai useamman ihmisen kokoontuminen, jos siihen ei ole saatu etukäteen lupaa viranomaisilta; toteaa, että sisäministeriö voi tämän lain avulla mielivaltaisesti kieltää mielenosoituksia ja hajottaa sellaisia, joihin ei ole saatu lupaa;
- H. ottaa huomioon, että egyptiläisen tuomioistuimen on määrä antaa 21. huhtikuuta 2015 tuomio oikeudenkäynnissä, joka koskee syrjäytettyä presidenttiä Mursia ja 14:ää muuta mielenosoittajien surmaamisen lietsomisesta syytettyä henkilöä; toteaa, että Mursi on syytettynä myös kahdessa muussa oikeudenkäynnissä, jotka koskevat vakoiluun ja vankilapakoon liittyviä syytteitä;
- I. toteaa, että egyptiläinen syyttäjä hyväksyi 8. tammikuuta 2015 valituksen Mubarakin

oikeudenkäynnistä, jota koskevassa marraskuisessa oikeuden päätöksessä luovuttiin mielenosoittajien surmaamista koskevista syytteistä;

- J. toteaa, että Egyptin viranomaiset vapauttivat 11. tammikuuta 2015 Khaled al-Qazzazin, joka on yksi syrjäytetyn presidentti Mursin neuvonantajista ja joka pidätettiin yhtä aikaa hänen kanssaan 3. heinäkuuta 2013; toteaa, että kyseinen neuvonantaja oli ollut pidätettynä ilman syytteen nostamista siitä asti;
- K. toteaa, että al-Sisi osallistui 7. tammikuuta 2015 ensimmäisenä egyptiläisenä presidenttinä Kairossa koptilaisen kirkon jouluaattomessuun; toteaa, että hän on hiljattain kehottanut maansa islamilaisia johtajia torjumaan ääriliikkeitä;
- L. toteaa, että kansanäänestys perustuslaista järjestettiin 14. ja 15. tammikuuta 2014 ja että ensimmäisiä sotilasvallankaappauksen jälkeisiä presidentinvaaleja 26.–27. toukokuuta 2014 sävytti sorron ja tiedotusvälineiden sensuroinnin ilmapiiri; toteaa, että parlamenttivaalit ovat suunnitteilla maaliskuun 2015 lopulla; panee merkille, että Egyptin parlamentin pääasiallinen kamari ei ole ollut toiminnassa sen jälkeen, kun tuomioistuin hajotti parlamentin vuonna 2012;
- M. ottaa huomioon, että on kulunut lähes neljä vuotta siitä, kun Hosni Mubarak luopui vallasta Tahririn aukion mielenosoitusten jälkeen ja kaikkialla Egyptissä vaadittiin perusteellisia muutoksia maan poliittiseen, taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen järjestelmään, korruption lopettamista, demokratiaa, ihmisoikeuksien kunnioittamista ja parempia elinoloja;
- N. ottaa huomioon, että yli 80 miljoonan asukkaan Egypti on väkirikkein arabimaa ja että se on keskeinen valtio eteläisen Välimeren alueella; toteaa, että Egyptillä on merkittäviä turvallisuushuolenaiheita naapurimaiden ja etenkin Libyan tilanteen johdosta; toteaa, että Egyptin poliittisilla, taloudellisilla ja yhteiskunnallisilla tapahtumilla on merkittäviä vaikutuksia koko alueeseen ja laajemmaltikin;
- O. ottaa huomioon, että USA vapautti Mursin syrjäyttäneen sotilasvallankaappauksen jälkeen jäädytetyt 575 miljoonaa dollaria sotilastukea Egyptille kesäkuussa 2014;
- P. toteaa, että EU ehdotti joulukuussa 2014 uutta kauppasopimusta Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan alueen (MENA) maille, Egypti mukaan luettuna;
- Q. toteaa, että YK:n sukupuolten tasa-arvoa ja naisten vaikutusvallan lisäämistä edistävän yksikön vuonna 2013 julkaiseman raportin mukaan 99 prosenttia egyptiläisistä naisista on joutunut jonkinlaisen seksuaalisen häirinnän kohteeksi ja yli kolmannes perheväkivallan uhriksi; toteaa, että vuoden 2008 lukujen mukaan 91 prosenttia 15-49-vuotiaista naisista on joutunut sukuelinten leikkaukseen; toteaa, että lapsiavioliitot ja naisten sukuelinten silpominen ovat edelleen yleisiä, vaikka ne on kielletty laeilla;
- R. toteaa, että sen jälkeen, kun Egyptin väliaikainen hallitus päätti julistaa Muslimiveljeskunnan terroristiryhmäksi, satoja veljeskunnan johtajia ja jäseniä sekä tuhansia sen väitetyjä kannattajia on pidätetty ja asetettu syytteeseen; toteaa, että tuomioistuin lakkautti veljeskunnan poliittisen siiven, Vapauden ja oikeuden puolueen,

elokuussa 2014, minkä vuoksi se ei voi osallistua tuleviin vaaleihin; toteaa, että tällainen tukahduttaminen vaikuttaa ryhmän väitettyjen kannattajien lisäksi myös sekulaarisiin aktivisteihin, toimittajiin, ihmisoikeustaistelijoihin, opiskelijoihin ja ammattiyhdistysihmisiin,

- S. toteaa, että 7. joulukuuta 2014 tapahtunut noin 30 miehen ryhmän pidättäminen kairolaisessa kylpylässä tapahtuneen "irstauden harjoittamisen" vuoksi on suurin yksittäinen väitettyjen homoseksuaalien pidätys vuoden 2001 ja Mubarakin hallintokauden jälkeen; toteaa, että hallitusta kannattava tv-kanava nauhoitti pidätyksen; katsoo, että tällainen julkinen nöyryyttäminen on osoitus hallituksen voimistuvista iskuista Egyptin HLBT-yhteisöä kohtaan;
- T. ottaa huomioon, että oikeutta julkisiin kokoontumisiin, kulkueisiin ja rauhanomaisiin mielenilmauksiin koskeva laki nro 107 hyväksyttiin presidentin asetuksella 24. marraskuuta 2013; toteaa, että tässä mielenosoituslaissa on noudattamattajättämistapauksien varalta valvonta- ja rangaistustoimia, joita voidaan kansainvälisten standardien mukaisesti pitää kohtuuttomina, koska siinä annetaan turvallisuusjoukoille oikeus hajottaa kaikki ilman hallituksen ennakkolupaa järjestetyt kokoontumiset ja käyttää kuolettavaa voimaa mielenosoittajia vastaan; toteaa, että YK:n pääsihteeri on toistanut huolenaiheet, joita YK:n ihmisoikeusvaltuutettu on aikaisemmin ilmaissut, sillä laki voi vakavalla tavalla rikkoa oikeutta rauhanomaisen kokoontumisen vapauteen;
- U. toteaa, että al-Jazeeran toimittajia vastaan nostettiin syytteet virheellisten uutisten levittämisestä ja terroristiryhmän avustamisesta; toteaa, että Kairon tuomioistuimissa, jossa 20 ihmisen, mukaan luettuina yhdeksän al-Jazeeran työntekijää, oikeudenkäynti tapahtui, tuomitsi australialaisen reportterin Peter Gresten (7 vuotta vankeutta), al-Jazeeran Kairon toimiston johtajan Mohamed Fahmmy'n (7 vuotta) ja egyptiläisen tuottajan Baher Mohammedin (10 vuotta) useiksi vuosiksi vankilaan todettuaan heidän syyllistyneen virheellisten uutisten levittämiseen, kansallisen yhtenäisyyden ja yhteiskuntarauhan vahingoittamiseen sekä terroristiryhmän jäsenyyteen, ja että tuomioistuimissa tuomitsi myös 11 muuta toimittajaa ja opposition jäsentä poissaolevina 10 vuodeksi vankilaan;
- V. toteaa, että Mursin syrjäyttämisen jälkeen satoja opiskelijoita on pidätetty ja pahoinpidelty mielenosoituksissa ja yhteenotoissa; toteaa, että lukuvuonna 2013–2014 ainakin 14 opiskelijaa sai surmansa;
- W. toteaa, että egyptiläinen tuomioistuin on tuominnut opiskelijan kolmeksi vuodeksi vankilaan, koska tämä oli ilmoittanut Facebookissa olevansa ateisti; toteaa, että eräs bloggaja sai joulukuussa 2012 kolmen vuoden vankilatuomion riensyytösten johdosta; toteaa, että eräs koptikristitty tuomittiin kesäkuussa 2014 kuudeksi vuodeksi vankilaan islamin halventamisesta;
- X. toteaa, että Gazan alueen ja Egyptin välinen rajanylityspaikka on edelleen suurelta osin kiinni; toteaa, että Egyptin viranomaiset ovat aloittaneet toisen vaiheen laajojen alueiden pistämiseksi matalaksi Rafahissa, jossa asuu yli 2 000 perhettä, sekä puskurivyöhykkeen leventämiseksi egyptiläisen rajakaupungin ja Gazan alueen välillä; toteaa, että sadat perheet ovat joutuneet siirtymään asuinsijoiltaan myös alueella

tapahtuvan sotilaallisen toiminnan vuoksi ja että ne, jotka ovat jääneet ilman hallituksen korvausta, asuvat leireillä al-Arishin länsipuolella;

1. on syvästi huolissaan siitä, että Egyptissä tukahdutetaan demokraattisia oikeuksia, kuten ilmaisun- ja kokoontumisvapautta; katsoo, että poliittisen yhdistymisoikeuden olisi oltava taattu niin kauan kuin demokraattisia periaatteita noudatetaan; palauttaa mieliin, että osallistumista rauhanomaiseen mielenosoitukseen tai hallituksen kritisointia ei pitäisi katsoa perusteeksi pidättää tai nostaa syyte;
2. kehottaa Egyptin viranomaisia lopettamaan kaikki aktivisteihin, toimittajiin, ihmisoikeustaistelijoihin, opiskelijoihin ja ammattiyhdistysihmisiin kohdistuvat häirintä- ja sortotoimet myös tuomioistuimissa; kehottaa viranomaisia vapauttamaan mielipidevangit, kuten Ibrahim Halawan;
3. pitää mielenosoituksia rajoittavaa lakia huolestuttavana; kehottaa Egyptiä täyttämään tässä yhteydessä kansainväliset ihmisoikeusvelvoitteensa;
4. ilmaisee syvän huolensa siitä, että joukkokuolemantuomioita käytetään mielivaltaisen ja poliittisen vainon välineenä poliittisen opposition panemiseksi kuriin; on myös huolissaan turvallisuusjoukkojen toteuttamien mielivaltaisten pidätysten ja ihmisoikeusrikkomusten jatkumisesta, mukaan luettuina tiedotusvälineiden edustajien ja aktivistien pidätykset ja heidän pahoinpitelynsä pidätettynä ollessa;
5. toteaa jälleen vastustavansa vakaasti kuolemanrangaistuksen käyttöä kaikissa tapauksissa ja olosuhteissa ja kehottaa Egyptin viranomaisia keskeyttämään teloitukset ensimmäisenä vaiheena pyrittäessä poistamaan kuolemanrangaistus;
6. pyytää lisäksi Egyptin oikeusviranomaisia varmistamaan kansainvälisten normien mukaisesti syytettyjen oikeuden oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, joka perustuu selkeisiin syytöksiin ja asianmukaisiin ja riippumattomiin tutkimuksiin, sekä oikeuden saada tietoja ja olla yhteydessä asianajajiin ja perheenjäseniin;
7. ilmoittaa jälleen tuomitsevansa Egyptin armeijan tekemän sotilasvallankaappauksen ja sen harjoittaman raa'an alistamispoliittikan; pitää erittäin valitettavana, että Kairossa ja muualla Egyptissä ihmisiä on surmattu ja haavoitettu ja aiheutettu muuta tuhoa; muistuttaa näkemyksestään, jonka mukaan Egyptin armeijan johtajat ja kenraalit eivät voi edistää Egyptin kansan oikeutettujen vaatimusten täyttämistä, sillä armeijan johdolla on vahva asema maan taloudessa ja siten se edustaa taloudellisia ja poliittisia etuja, jotka poikkeavat yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta ja parempaa elintasoaa vaativien työntekijöiden, köyhien ja nuorten eduista;
8. ilmoittaa jälleen kannattavansa Egyptin kansan vaatimuksia, jotka koskevat vapautta, ihmisarvoa, yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta, demokratiaa, ihmisoikeuksien kunnioittamista, parempia elinoloja ja maallistunutta valtiota, sekä erityisesti vaatimuksia, jotka koskevat palkkojen korottamista hintojen nousua vastaan, asuntoja, terveydenhuoltoa ja työpaikkojen luomista;
9. toteaa, että Egyptin tulevaisuuden on pysyttävä tiukasti egyptiläisten itsensä hallinnassa ilman, että mikään ulkopuolinen taho puuttuu asioihin; vastustaa kaikkea ulkopuolista

puuttumista tilanteeseen ja erityisesti Yhdysvaltojen, Israelin tai Saudi-Arabian puuttumista asiaan;

10. pitää valitettavana, että EU ja erityisesti joidenkin jäsenvaltioiden hallitukset tukivat vuosikymmenten ajan Hosni Mubarakin hallintoa; muistuttaa, että unionin ja ENP-valtioiden välisten taloudellisten, poliittisten, sosiaalisten, kulttuuristen ja kaikkien muiden suhteiden perustana on oltava yhdenvertainen kohtelu, pidättäytyminen puuttumasta sisäisiin asioihin, yhteisvastuu, vuoropuhelu sekä kunkin valtion erojen ja erityispiirteiden kunnioittaminen;
11. kehottaa perustamaan riippumattoman ja puolueettoman komitean tutkimaan ihmisoikeusrikkomuksia Mubarakin hallinnon aikana, Mursin presidenttikaudella, sotilasvallankaappauksen jälkeen – etenkin yli 800 ihmisen surmaamista Rab'a al-Adawiyän istumamielenosoituksen väkivaltaisen hajottamisen yhteydessä – sekä al-Sisin presidenttikaudella tapahtuneita ihmisoikeusrikkomuksia, mukaan luettuina laittomat teloitukset ja mielivaltaiset pidätykset, sekä tunnistamaan vastuussa olevat tahot ja tarvittaessa tuomaan heidät oikeuden eteen ja maksamaan korvauksia uhreille ja heidän perheilleen;
12. kehottaa jäsenvaltioita kieltämään sellaisten turvallisuusvälineiden viennin ja sotilaallisen avun antamisen Egyptille, joita voitaisiin käyttää rauhanomaisten mielenosoitusten ja mielipide-erojen tukahduttamiseen;
13. toistaa pyyntönsä siitä, että Egyptin viranomaisten olisi pikaisesti avattava uudelleen Rafahin rajanylityspaikka, jotta lievitetäisiin palestiinalaisten kärsimyksiä, joista esimerkkinä hiljattain tapahtunut Israelin armeijan toteuttama verilöyly;
14. pitää valitettavana, että vaikka maassa on uusi seksuaalista häirintää koskeva laki, naisiin etenkin julkisesti kohdistuva väkivalta on pahentunut ja mielenosoituksissa on tapahtunut kymmeniä raiskauksia ja muuta sukupuolista väkivaltaa; kehottaa Egyptin viranomaisia lopettamaan sen, että homo- ja biseksuaaleihin sekä transihmisiin sovelletaan irstailua koskevaa lakia näiden ilmaistessa sukupuolista suuntautumistaan ja käyttäessä kokoontumisvapautta, ja vapauttamaan kaikki homo- ja biseksuaalit sekä transihmiset, jotka on pidätetty ja tuomittu vankilaan kyseisen lain nojalla;
15. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Välimeren unionin parlamentaarille yleiskokoukselle, Afrikan unionille sekä Egyptin hallitukselle ja parlamentille.